

krýti se čelo

< Kdo zlé čini, ten se brýje světa >

BNR 55

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Si
Drel

fem. ← ward.

liba' analize

BNP 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kriz delati

sp. zehuati se

BNR 181

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ksic

zbras vojaku a mest. drevci

BNR 159

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

číslo

7-fl. Eoni, spr. Eonici

"výrobek výrobce", Vol

BR 224, BNR 6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Curiosní návrh

č. jedinečný, nezbyčasný, & více neřodobný

BR 128, 259, BNR 165

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kus

zbytečné tam, kde jde o fedičnou ocen

< Turistické tabolky kus za 12 Er., spr. tabolky fo 12 Er. >

BNR 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čizě
zmodrouč ač na ž-i

šp. ~~az~~ do witi

bis auf die Haut

BR² 3, BNR 72

BR¹ 56, 2 119

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Roasiti 'cimiti, al' uico Eysalo'

< Jsi z jiného těsta, Roasiti z volna, sfr. Eysnei >
uRoaseny' chléb, sfr. uEysanyj, přesný

BR 28, 259

verbum causativum

stava Roasi, sfr. Eysi

BNR 97

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kněží

světa, spr. - e -

podle svět

BR 194, 2 202

BNR 2

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Svítiti cího

<Kassandra Svítí svatí vřech svyčh>

BR 28, 259

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Švili crnu (ps. & vili)

ne spojenu s nezivotny'mi pepe jine' vazy

9 [Švili svého obchodu meškal v Praze, spr. za svého obchodem]
" " v d'elaku' ———, spr. za f'icidnou svetlo v d'elaku']

[Švili zaboune šoual certy, spr. pro zabavu]

[Otec jej často švili tomu šahal, spr. 2 toho, o to, pro to]

+ [Josp'it' si & vili zabezpečení dobrotu místa, spr. al'ek si zabezpečil]

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR¹ 28, 259-60

BNR 82

kyseľy!

[ces.]
[~~mor.~~] ž-a' olurka, ž-e' zeli'

[mor.]
[~~ces.~~]

gr. kvašená' olurka
ž-e' zeli'

BR 128, 259, BNR 97

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kyženy.

chyb. a zřt. ze slova Eje

fr. záduci, vytaženy

BNR 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lačněti
lačen cihv

< Chleba jsme lačněti >

< Nejsem lačen fyzik fenez >

< spravedlnosti >

BNR 52

BR 28, 2/60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

la'lati + gen.

[Zl' duka la'la' Eristandza dusa'] >

BR¹ 29, ²60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lebavý
lebavá hlava 'Gsa'

BNR 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

leda + part. l-ové' ličelové'

⟨ A to vše činní, loda lid usfali ⟩ 'Jan abg'

BR 187, 2/86, BNR 129

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

legalisovati

č. foučiti, storditi pravost

BNR 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lézti a deriváty

< fo zemi, na hory, na schody, na souě >

< slézáme s souě, vlézáme do vagonu, vy lézáme z vaho >

< vlasy nám lezou s hlavy >

reht. spisovatele' omezují význam lézti podle Griochen:

< hory vystupují, schody stoupají
do vagonu vstupují a z vaho vystupují
na strany sflhají
vlasy jim vy padávají > podle něm.

„Faktorien für die Entwicklung & die Wirkung der
Sprache“ Vol

BR² 60

lepší

zapsati rovnou 82l. & lepšímu

„truly“ Germ.
gut schreiben

82l. zapsati Vám na svůj vrub
|| 82l. mále za mnou

BR⁷ 15, 231, BNR 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[lepší] [dávati & lepšímu]

zum besten geben

sp. vypravovati, poskydati

↳ gehen sie uns auch etwas zum besten = Vypravujte, porovzte
něm také něco →

dejte něco lepšímu, nemyslná všeobecnost němu

sp. Vypravujte, zaplňte, zaplatěte něco

BR 2, 24, BNR 171

BNR 27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

letací díra
podle Flugloch-
gr. Česmo

BR¹ X, 2 X X

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[letni' byt]

Sommerfrische

letovisek

BNR 173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Letník (pohy)

Sommerfrischer

BNR 173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

leťovištsko

podle Kabeliča uvést do spis. čítek Bartoš

ČM 48 24 440

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- letý s aruz. komponentem

sp. žem.

křistalový,
fokistalový,

sp. křistalový,
fokistalový,

Vod

BR² 178

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lézti

na hory, na schody, na žoué
slézati se schodú

vlezati do vagonu, vylézati z vagonu

vlasz nám lezou s hlaz

ale ukt. spis-e' ztotožňují Pézti s Ericchem:

na hory vstupují, schody stoupají,

do vagonu vstupují, z něho vystupují

na stromy šplhají,

vlasz jim vyvádějí

trpí-lič čes. synonymiča

} podle
něm.

Vod.

BNR 176

ležící slytečně ✓

↳ vésti vodovod přes sousedova za hájem ležící fóle, spr- přes
sousedova fóle za hájem >

BR 159, 2126

↳ mezi školní budovou a kostelem ležící zahrada,
spr- zahrada mezi školou a kostelem >

BR 159, 2126, BNR 81

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

libek

odmitnutí foetisum m. foliis

BR¹ XIII, 2 XXVII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

libiti

dati si libiti co

↳ To by si linca take' dal libit, spr. To by se linca take' libilo
kubal

protivysli uelgo
Od toho by linca take' uelgo

BR 10, 2 22, BNR 181

vedati si nic od toho libiti, spr. nic tomu nestrefeti

BR 10, 2 22, BNR 181

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lic fem.
u. neutra lice

BNR 23, BNR 144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

licen

Barboš slovo licen' psal neznačímou kritice:

[> pro nenáviděnou Loucovku -eni' « liceni' → licen'

slovo » vymyšlené » zbrusu nové »

» se stč. licěti « part, ovidla, tenat, lěčdy, uil. liceni']

slovo je doloženo v rp. Let Troj 1653 s významem 'vypravování, popisování, liceni'

BR² 60-61

pozn. < ve pořadí licen' přistoupíme Let Troj >
jde tu o sen-ss licen'?, a uil. o adv.?

lícný

11 uhlíkový, peders

BR 29, 261

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

líceťi 'sháziti na zveř'

sp. líceťi / poli suouti

L'ylái líceji'na zájře >

BNR 13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[liferovat] liefern

laš. dosilati < Dosila' mi moudu z Pesti >

BR ¹29, 261

Tk: zanlati // dodavati ČCM 48 '24 436

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

litovati čeho
↳ svých bráček >

BNR 51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

loco

Lochodné obil' loco producentov nejblizší stanice
převzme, sp. na stanici producentov nejblizší
obch. kantýra

BNR 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lustiti úlohu, obázu

sp. řešiti, roz—

sp. řešiti.

lustine // louskane ořechy

BR¹ 29, 261, BNR 150

BNR 185

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Phidati (hizlo)

foalle Beth Kuiten

Spri. lezehi lezimem // padem (mor.)

BR 15, 232, BNR 183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lze + těžce + inf.

lze 'lehce, snadno'

< Vajce těžce lze velmi těžce ualéžti, sfr. Vajce
těžce velmi ~~nesnadno~~ ualéžti >

„pflichten“ vazel⁴

BNR 224

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[majitel]

[Er ist im Besitze hübschen Geldes, wie folgende
Zeile >

früher na Ende Trust dinstung

BR 1 24, 250

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Malheur

č. nehoda

BR¹ 29, ²61, BNR 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malversace

d. zpráva, vesfratnost

BWR 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malý

lefe drobný - "tohoto se vyhradně užívá o jménech látkových
a hromadných"

drobný fisek, d-á sil, d-e' zito, d-e' femze,
d-y' tise

malý označitel, lefe drobný
výbor malých básní, lefe drobných
prodeji ve velkém i malém, lefe na hrubo i na drobo

BR 29, 2 61-62, BNR 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malý

naji. malá chvíle

fr. chvíle

[V malá chvíle ležel se zabru do široko pole uem >

fr. La chvíle

BR¹ XXIV, 2 XL VIII

bliv ušincij, Pofe ušivat z drobností

malá dívka, l. děvče, děvčátko

malá chvíle, l. chvíle

MORAVSKÉ

BR 100, 2 213

zdrobnělina "se z j-a spis. ytracij, čili dle toho vs; opoujít se ušornel

fr. dromy, malý a ušornel

lid: chvíle, minutka, osek

X vidělanec: malá chvíle, malá minutka,

zabudba

domek

zfevnicek

malý čas

malý zabudba

malý dom

malý zfevnicek

BNR 20

malý

nespr. fockle uim. v mest. jmelech m. demimetro
Pavlovice - Pavlovic (nespr. V. a M. Pavlovice)
Bytes - Bytyska (nespr. Velka' Bytes)

BR 100, 2 213

"Lazde' uim. Gross a Klein fivuladine si fclne otrocy a zadovabrine
jeu zdrotiteliny, jikz naku uari fclni uemci unlostne fonechali,
mad ze fcl ueroumoli, naji. Brodes, Brestes, Chamed ..."
Malá Bletnice, Malá Slatina, Malá Khotá x Velká Bytes
Gross Maysitz - V. Maysitz lid: Maironice x Maysitz
Malá Veznice, sfi. Veznice

BNR 21-22

mama'

odmítání jako cizí fruct
fotografie se selboudvůlun < Dal to mama' >

BR¹ XII, ² XXIV, BNR 157

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

massa

ječičti m-u čuik, č- slu

BNR 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[maske] maske

unter der Maske des Wohlwollens, = fod barvoni
dobrotivosti

BR¹ 29, 262, BNR 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

matuy'
č-udly' (oči, světlo)

BNR 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

měch usr.

čes. pytel

BNR 139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

měňavý 'o barvě, která se působením slunečních paprsků
dubovité žestě'
< m - e' šídlo uobyli >

X měňavý 'kdo se mění nebo měnit může'
< m - e' počasí >

BNR 154

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

méne čeho

[Záduj méne šoruny nedal >

BR¹ 29, 262

20 - 5 roků čeho 20 méne fetiš (= méne než fetiš)
lid: bez fetiš. číst se lid. zřídka

BNR 9-10

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

měnití obuv / měnití šaty /
č. přezouvatí se
č. převlékatí se

latinismus: calceos et vestimenta mutare

germanismus: Schuhe und Kleider wechseln

v čes. jiny' význam než v lat. a něm.

svou obvyšlou obuv a své obvyšlé šaty
'nějak zjinaciti'

BNR 173-4

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mal-

ve složeninách : - rolní^č, - obchodní^č, - řemeslní^č

Kleinbauer

sp. drobný rolní^č ...

BR 29, 261, BNR 17

malozivnostnictvo, sp. drobné živnostnictvo

BNR 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mezi 7

[čas. vstal] während des Gesprächs...

mezi řeci prohoditi, sfr. za řeci

mezi cestou vyhládati, cestou unterwegs

-u- jízdou za jízdy

mezi vyučováním za vyučování

~~mezi~~ vsi ve vsi

mezi lázáním v lázních (ak.)

+ [mezi obědem za oběda (v čas oběda

MORAVSKÉ
ENGLISCHES
MUSEUM

BR¹ 16, 2118-9, BNR 71

↳ mezi cestou se ho na všecko vyptal, unterwegs, sfr. Cestou >

BNR 66

mezi

„větší prostor se dvou nebo více stran obtočených předmětů jinými.“
„Kde není takového ohraničení, kde jest řeč o jednom kole s předmětem,
tam se uvažá chybně mezi za jiné předměty.“

BNR 71

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mezi 7

[mešt. vztah]

stati mezi dveřmi, fr. ve dveřích

BR 156, 2 118 9, BNR 71

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mezitím

indessen

germ.

[Mezitím, Eben se tu dobře chová, má paní Fortuna
jiny' na to posthedeš, jak ji nesurotelušk' foetiki

Kom →

BR 7 V, 2 X

life rathm

BR 57, 2 122 VSR BNR 122

ZEMSKÉ
MUZEUM

mlč

fem. ← masč.

líha' analogiě

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

míchat se do cěho

< nemíchej se mi do věci, sfi- neplet se >

< Já se v soudy Boží nemíchám, trímát!

[REDACTED] sfi- nevládám >

[REDACTED] BK 29, 262

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

minča mor.

Barbůš doporučuje

< Beneš soufil souč od Haška, při čemž si vyhradil,
že souč vrátí, když v něm chybu naleze,
lefe mor. Beneš soufil od Haška souč na míru >

BNR 227

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mi sautosp

c. velida, *nevolida* &

BR 29, 262, BNR 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

míra

spojení s hlutě selá. se opíje, z bytčíně adv. tak
v te' míře, do te' míry, tou měrou velmi

↳ To je rozložilo do te' míry, že ... , sfr. tak >

↳ Ve velič' míře v jeho rozvoj fířobilo cestování, sfr. Velmi ... >

↳ kemalou měrou se fířičněl , sfr. kemalo >

BNR 115-6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

místem

v věci lid. u číslovk na osobných

< Včera fuďrat místem // místo uhodilo >

BNR 31

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mišto

v soustředěni mišti + inf. "spředení"

nemáme mišta, spr. zde

BR 19, 240, BNR 107

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mišto mišri Ede

[Dva lidé mají svou mišta, spr. směřují se k tomu]

BR¹ 29, 262, BNR 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

misto

udělati rovnou, spr. odseknouti, uhnouti BRⁿ 29, 262, BNR 181
[Pojd' sem, udělati ti misto, spr. odseknouti >

BRⁿ 10, 223, BNR 181

udělati rovnou misto, spr. odseknouti // uhnouti

BNR 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

místo vzít

Platz

verměte místo, sfi. sedněte si / fosadte se

BR¹ 29, 262, BNR 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mišeny'

m-a vejce gerühete Eier
spr. vaječina, skvarečina

BR¹ 29, 262

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

miti

ve smyslu abstrakt. slova byti
"2 věci spiso. vyuirá' dočista"

< Kcna' uam' Edo veciré uvariti >

< Jesté' mi ma' Edo fomoci >

BR¹ 29, 262-3, BNR 153
185

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

miti. sollen neuvěřitost fo obažce

[Ptal se, co to má znamenat uem, sfo. co by to bylo >

BR¹ XXIV, ² XLIX

BR¹ 30, 263, BNR 185

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

miti sollen ve samplu budoucím

[Ty máš být našim bratrem, sfr. Ty budeš >
[máš mít, čeho si přeješ, sfr. Dostaneš, Dostane se ti >

BR 29-30, 263

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uiti modal. also joch bunt

< kdy onen mel rici zar, spr. fuz' rick
soll gesagt haben > BR¹ V, ²TX ~~2~~

= sollen

< ma' uiti unoho fenez, spr. ma' fuz'
fowidaji, se ma' >

< kdy se to malo stati?, spr. kdy se to ani stalo? >

kdy ze se to stalo? >

< Toho cloveka mel bych zvesti, spr. Ten clovek jest
mi fowidowu, keda se mi byti fowidowym >

BR¹ 30, 263, BNR 185

asi;
ze

miti sollen ne sunyten fräcken

[nemá dělat hlouposty, sfr. Ať nedělá >

BR¹ 30, 263, BNR 185

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

miti - sollen misto inf.

"Lyteciē podle nōm. sollen wōrkem spis-e' Eladon "wōm", Ede
wā'wā'wā'ne foube'w inf. (lat. conj. delib.)"

< Podat' te rudy? >

< Co ^{to} na to k'ci? >

< leviu, Eam se obratit, Eohs poprosit >

< Porad', co de'lat >

Vod. MORAVSKÉ BR² 63, BNR 185
ZEMSKÉ
MUZEUM

už něco v práci

přijadněji a učitelé slovery roz-

mám rozefráno, rozesíto, rozmláceno, rozbarveno

BNR 88

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

miti fyc odo

sp. miti odo vyrazeno, vystaveno

BNR 94

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

umozstvi

Meuze

< Dve divky shorely u oken fied ocima umozstvi, spr. lidu >

< Cesli se ve velreku umozstvi, spr. bojnyu foctem >

BR 30, 263

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mužstov čísla

Menge

< veliče' mužstov' vojska, spr. veličá' síla vojska >

< mužstov' hub, spr. mužstos >

BR 30, 263

tautologiče:

mužstov' lidu

Volksmenge

spr. lid

BNR 227

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

moc

ještě přes moc (více než zmizí)
na moc (nutě se, s nechtě)

BR¹ JJ, 2 116, BNR 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

moc

stati v me' m-i, sji-ty v me' m-i
moci

BR 79, ² 169, BNR 197

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

moci se zafordou ne- + inf. místo futura

"byva' zlecinu tam, kde stačí ind. funkce sloz, jmenovitě ve
některých záporných"

Ja' vám nemohu říci, spí. Ja' vám neřeknu >

Lišíš brachu, ja' tedy neřeknu >

BR 130, 263-64, BNR 185-6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

moci + inf. u. ind. prostebs sba, jmenovite ve vetaril zajor.

< matce i jemu mohlo fci tou srdce pudnout, sfo. pudalo >

< kemohl fochofiti, sfo. ^{nechápal} ~~nefochofoval~~ >

BR 30, 263-4, BNR 185-6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

moči + inf. modal. slo. neuvěřitěti.

< Kde bych tu mohla čísti? Neum, sp. bych tu měla? >

BR¹ XXIV, ² XLIX

< Mohlo byti šest hodin, ^{8.} asi >

BR 130, 264, BNR 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

moci + inf. frifurka

< Lidé' mohou volati, šviciti, Samenu hāzeti,
levhart si jich nevšimne, fr.

Lidé' at' by si volali, švicili, Samenu hāzeli, ... >

< Uyzlivec mizē volati, hvizdati; nic naplat,
fr. Uyzlivec si volij, hvizdij, ... >

BR 130, 264, BNR 186
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

moci zač

čes. já za to nemohu

mor. : já za to nejsem

rus. : já k tomu nejsem vinen (a b znamená buhotba)

BNR 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

moč

fem. ← mark.

ličá' analýze

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

moderní
novozitný (fol.)

BNR 166

arg. antický
o. starozitný

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uvoditi se v starši obci čemu

< Bohu živehu ... budeme se uvoditi >

romu < Bohu živehu > // Eo romu

BR 30, 264

BNR 56-57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

modus c. 2 firob

⤴ [Jest otázka, dovede-li fotičbě k' vyhověti modus,]
Skry' si zvolilo uasladatělostvo]

BR 1 30, 264, BNR 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vor 'u lidi'

X päd 'u dobytca'

arg: fady un Fri Zravy

BNR 141

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vražené

Santos doformující m. Zuzelina

rus. čís.

BR 100, 2214

Kabelové zprůchy, se záložkou nebo - uji ve spis. čís.

CCM 48 224 440

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

witi + aruz.

↳ Sa'ku drubdy hlad ura jingim jishi dabal // hladem
hlady >

BNR 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Museti + inf. mesto ind. fruktos ssa

< Musici se frizovati, sfr. Frizovalum sff. rezapiraciu >

< Jeste musici frifomenonti, sfr. Jeste frifomenaciu >

2 [< Hospodari uci kastavovati musici, sfr. kastavovali >

BR 130, 264, BNR 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

muset + inf. u. imp. prostě slo

- < Nemusí si mysliti, že o ně stojí, spr. Nemysli si >
< Pops musí být věrný, t. j. musí všechny znaky předmětu
uváděti, spr. buď z, uváděj >
< Musí s vědět, spr. věz >

BR 130, 264, BNR 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

museti + iuf -

Div si nohy neubehám a jeste musím byti rád, da-li mi
eds brejkar aluzny, spr. a jeste azch sl rád →

BR 30, 264, BNR 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uvěřiti

uvěřit

~~uvěřiti~~ inf. < Věřit mu uvěřiti; sp. Věřit mu jest
uvěřiti >

sp. ~~uvěřiti~~ < Uvěřit se oznamiti; sp.

triba	} oznamiti >
služba	
služi se	

BR 130, 264, BNR 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

muset i inf. nevyhnutelnost

↳ Takovým vyčerpáním mysl uvažuje musila matena být;
sfr. Nemohla už matena být

↳ Musil pozorovati, sfr. Nemohl nepozorovati

BR 30, 264, BNR 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

museti pravde footbuu

< no musita v uoci zaviti boupe, sfi. jiste zavila >

< Prisel tvoj musci nebyti bohat, sfi. nem' asi >

< Tot musite carovati, sfi. Tot' leda carujete >

< [To kdy musel byti blažen], abych mu za to dal
toli & fenéz

Da mi pste rik eiu karv seiu,

sfi. Leda kdy se zblánil, >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 130, 265, BNR 186

mysl su- myšlenka

utvára' mysl, spr- myšlenka

BNR 223

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mysliť:

Určitejší slova: < Hleděl jsem, že to N. N. >
< Poslouchal jsem, že to slaviš >

'někdo se mylí' fotiledem, sluchem'

BR 1 30-31, 265, BNR 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na⁴

[čas. vzťah]

na večer úplne staci' večer, "tak i višec se mluvi"⁴

BR¹ 58, 2/23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na⁴ účel

„všelijaké přívěšky jsou tu docela zbytečné“

< Žena odebrala se do lesa nasbíratí hub, spř. na houby >

< vyjítí si na dytaku' rahu, spř. na rahu >

< založili továrnu & výrobě krajek, spř. na krajky >

BNR 79-80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na⁴ X od²

o nádoba'ch

hodláme v nich něco urobi X je jisté znáti, co v nich slo,
ale jsou frázdy

bečda na zeli'

hnec na ma'slo

X od zeli'

X od ma'sla

BR 1 54, 2 116, BNR 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na⁴ // 0-6

učování času podle svatého a slovesnosti
vzrostlé

na sv. Václava // o sv. Václavě

na valuce // o valucech

novější spis - e' užívají "podivné" smysly těchto vzez.?
o veliké fátě, v Jg ani jeden příklad!

BR 56-57, 2 120, BNR 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na⁴ u. po⁶ u sls hářeti,...

hářeti na Zoho Sameni, spr. po Zomu Sameni

BNR 71

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na⁴ X fro⁴

choditi, fonlati

"neuč. cele? (zásoba), z uchoz část bereme"

X "učiti' cele, steny bereme včes"

(jdi na vodu = přinést vodu)

< Vacholeš šel na seno 'uabrat sena' ← cel. genitiv

X fro - u (sebrat seno učiti' včes)

'do hospody, do sklepa uabrat fiva'

< jít na fivo X fro fivo (ab, si ji přinesl domů)

← přinést. aduz. (jiti polvodu = přinést vodu)

oblíbená na včel. mor. : < uabrat fonla' dítě do mesta na celn na maso, >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 1 53-54

2 MY, BNR 76-77

na⁶ v námech měst

[Bingen na Rýně, spr. nad Rýnem]

BNR 34

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na⁶

[cis. vstah]

[Kvitka na cestě ji' uvadla kým. >
sfr. cestou

BR¹ XXIV, ² XLVIII

[ka cestě šládlival fan otec Jana, sfr. cestou >

BR¹ 58 2/24, BNR 66

[Děti sbíraly na cestě jabody, sfr. cestou
"na cestě jabody u cestou" >

MOŘAVSKÉ
ZEJSKÉ
MUZEUM

BNR 66

na⁶ zřetel. význam

sfr-žen.

< ma' 50K na uždě, sfr-ukdy >

< ma' na svém vlastním břeměni co nešti; sfr-světlo vlastního
břemene >

BNR 49

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na⁶

u sloves přijmouti na furtšpöcích
na zápisu
ubytí na úrocích ...

"factive' ucho čírá' dísi' se [řechto] vazeb"

BR 7 XI, 2X XI

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na⁶

u výrazi fjilovat, ulovat, ztrata ...

< Pjilylo ho na naze 'stal se vetim nebo tezisim, vstoufir na valen',
sfr. Pjilylo mu valy >

< Obecenim ulfo na vaimavosti, sfr. gem. >

< ztrata na sile, sfr. ztrata sily
ulfoes - ul - >

fjil dati. dom na cem, sfr. dom
ubratl — u — kudy gem.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR¹ 57, 2/122-123

BR¹ 63, 2/135

na⁶ X pro⁴

< Pácholeč gl u studně na vodě 'habrat vody' >

X pro vodu 'už přifravenou' >

< Byla jsem v hájičce na žaludě >

BR¹ 54, ² 114, BNR 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nábeh

Anlauf

"by se rozbitáma, kdy mohli žítu teda řici rozbeh"

 BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uabiledni < na biledni

locetery spis. form nerozumi

Logua set svoj nerozumi na biledni, spis. na bil, 'den >

BNR 9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nabíreči z Soufi Soum

sfr. prodávati Soum

↳ nabíreči mi z Soufi Soum, sfr. Pročával mi >

BR 1 31, 2/66, BNR 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nabyvatí na čem
<na fořátlivosti>

Sp. Gen.

BNR 54

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

načej řasové

Sp. fo čemž

< načej odesel >

BNR 119

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nad⁷

[u výraži vyjadrujúciú citové vzruchy]

rozlihtiti se nad odfovidi', sfr. odfovidi'

nadovati se nad cizku štěstím, sfr. štěstím // ze štěstí

byti fotešku nad zdarem, sfr. zdarem // ze zdaru

BR² 124 , BNR 65-66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nadávati komu čeho (pl.)

< Sova syčorě hlavatých nadává' >

vazba se vytrácí

< vyvadali mu "špionů Francouz, špi. špionůch Francouzů" >

BNR 13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nadceňovati své síly überschätzen
leže přeceňovati.

BR 31, 266, BMR 91

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

naděje

obiti' opravňovalo s nadějí, mor. bylo ušlechť

BR 138, 282, BNR 190

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nadchnouti

nadšen věcmi dobrými < láskou k vlasti > begeistert

nadchnut věcmi zlymi < jedem, zlym duchem >

BNR 156

MORÁVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nadíti se cího

BNR 52

oemu <hojnějším jídlu> // cího

BNR 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nabáreti ^{ky} soumu strachu

// dohrivati, doječati

nabčhati, naječati soumu

BR 131, 266

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nahazovati sed

gr-obmítati

anwerfen

BNR 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

náhled Ausicht, Einsicht

Sfr. rozum // smysl // mínění // zdání // uznání

< Píši vám svůj rozum >

< Člověk své hlavy a smyslu rozumí >

< Podle mého smyslu >

< Smysl svůj proměnil >

< Na svém mínění stojí >

< Kéřte uznání >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 32, 2 67, BNR 204

nahlédnouti co

ne smyslu einsehen chyb.

sp. forozuměti, fochofiti, foruati, uzuati

[Y foost rozum nahlédne, že ... , sp. forma']

BNR 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nahlížeti co

sfr. uznávati

↳ Svatozář fomalé nahlížeti, proč chce Cestovník do světa věm >

sfr. uznávala

BR¹ XXIV, 2 XLIX

~~BR¹~~
sfr. toliče ve smyslu přívodním 'nahlížati' < Pes nahlížel
do Euclýně >
ve smyslu franes. fielad nem. einsehen

sfr. porozuměti, fochofati, uznati, forzati

↳ řádkovou chybu nahlížeti a fríce frim' setivati, sfr.
uznávati >

MORAVSKÉ
MUZEUM

BR¹ 32, 267, BNR 186
1

nahodně

zufällig

sp. nahodou!

BNR 119

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uakoru podle něm. her auf, auf
hin

dati za'clonu uakoru sje - vybalovat
vyleteti n. sje - vzletnouti
(o zboží) jiti uakoru sje - podraziti

BNR 95

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nacházeti se v Elidru

sich finden // sich befinden

Logo v Elidru se nachází, spz. Elidrus jest >

BR¹ 32, 268, BNR 187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nařázení č. 10000
spr. přířazení

podle aufbefehleu

arg.: přířazení, m.č. na —

BNR 91

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

načloviti: čičo

< suč' blavy >

BNR 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vajitmati X prouajitmati

vajitmatie si něco od jiného ... , prouajitmatie něco jinému ...

Vod

BR² 67-68

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vajíšti m. — se

dal mu vajíš, spi. dal se mu vajíš

BNR 98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

načolil

< N. se pamatují, sp. Pořad >

BNR 119

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nařázení co souvisí
s. příkazem

jedle anbefalen
sr. příkazem, u.ř. na-

BR 132, 268

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nalézati se sich finden, befinden
"rol sloo fodeučku fři slušuce":

sich befinden
podle Wurmanna Schwalst
366

< Na věži nalézají se zvony, sfr. visí >

< V kostele nalézá se oltář, sfr. stojí >

|| rozkládá se

< Za domem nalézá se zahrada, sfr. fronta se >

< Na sever od města nalézá se vysoká hora, sfr. ču' >

< nalézá se v bídě, sfr. jest v bídě postaven >

BR 32, 2 68, BNR 186-7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nalozem byti dobre
zle

aufgelöst

byti dobre ^{vesele} vysli // miti dobrou chvati // byti v dobre ude
hodinu
nebyti swaj (mor.) // miti zlou hodinu // zly den

BR 1 32, 268, BNR 210

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uložených do cího
& čemu

↳ nebyl do práce uložen, spr. Neměl se do práce >

↳ nejsem uložen & smílek, spr. není mi do smíleku >

BR 1 32, 268, BNR 210

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

namítati se soum

< Pochybosti se uaku namítaji >

Sfr.

BR 33, 270

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

namněly'

eingebildet 'Edo se domněva', ceho uem'
x domněly' 'vermeintlich'

od mor. slsa namněti se ceho 'nafluti se nejděleho
(lichého) uem'

BR¹ 14, ² 30, BNR 171

Tk: domněly' ČM 48 24 486

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[nanejy's]

höchstens

< Höchstens die Sündtest mit ihm fertig werden,
sfr. Lada ty lys mu foradil >

BR 175, 232, BNR 172

nanejy's // hejy'se

< Soucediv d'ime stopi nanejy's 20 let, sfr. sotva 20 let >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BNR 120

nápad

↳ Chytil se musj milý rozumem chytrel's >
hatte einen klugen Einfall

BR¹ 33, 271, BNR 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[napadnouti Soho] [byti napaden] angegriffen

Je velice zajaty' (nemoci).

Je chy cemy' na glíce -
Ma zdravi' formene

BNR 177

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

napadnouti

↳ napadla me lhost s um, spr. Zags uho lito (uor.)

BNR 187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

napadnouti nem. slo. úslovie, einfallen
"jímž zcela zřetelně umohl jímžla slo z řeči vyřít Svojene"

fránekpři' přifadnouti, "alle lid am té' uerna"

< Jen mi tak něco uafadlo, sfr. Jen jsem si tak na něco vzpomněl >

< Uafadlo mi jíti do světa, sfr. Umínil si >

2) < Co ti uafadá? sfr. Co se ti uerdá? >

< Co mu to uafadlo? sfr. Co si to uymyslil? >

< Jak mu něco uafadne, hned to musí uerbi, sfr.

Alle co vás uafadá?
sfr. Co si uymyslíte? //
Co se vám uerdá? //
Co vás má? //
// Co vás vede?
(uor.)

Jak si něco uumyslí
Jai se mu něcoho zachce, zabázi', z**ba**hne >

< Ani mi nenafadlo, sfr. Ani mi na uysl uerstopfelo >

< Tu mi uimode' uafadlo, sfr. Tu jsem si uimode' fomyzil >

< Uenafadlo jim hned, co by to bylo, sfr. Neuhodli >

8) řamancuti se souu // řanouti na uysli
řouu BR 1 33-34, 2 71, BNR 187

napítí m. — se

dal mu napítí, spr. dal se mu napít

BNR 98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

naformanouti + gen. / naformovati // aruz.

< stare pausets >

BR 34, 271, BNR 51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

napřed u sb. podle něm.

již napřed

forpíchatí, předbítatí

BNR 95

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

náředzaskáhu'

< Kupci podávají proti hotovému náředzaskáhu' obnosu,
spr. za hotové >

BNR 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

naroditi se co nečdo
[jako]

< narodil se co bohač, umřel co zebrač,
sfr. bohačem, zebračem >

BR 134, 271

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nárok

Auspruch

„ustupuje od smyslu pôvodného prijíma' smysl slov: fra'vo // jme'no //
naděje, nebo vytráduje úlovi' slovesná“

< Činil si x-y na dědictví, sp. dovolával se //
dozadoval se // d. >
Osoboval si

< Jen fra'ce ma' nárok na požehnanou zemi, sp. naděti //
může se naděti požehnané
zemi >

Vypr
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR²71, BNR 204

náruč f.
m. ruha náručí'

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nářez Ausschnitt 'pečivárny'
č. strojek arg.: strojek chleba

BNR 177

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nářez

Aufschnitt

"myš" často na jídelním listě "nářezná" uzenina)
my maso brájlme, lid by měl brájlme'

BNR 171

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nařítati-losos čim

↳ nařítati ho zlodějem
z Enadere ↳

BR 34, 271

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na Sarovati

muze u Sarovati foupato, sp. zaklada'

BR 183, 2179, BNR 199

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

následně

Folge

< To nemělo být dobrých n-u, sfi - To mu na dobře nevyšlo >
// < Mohlo-li takové 'počítání' pro národ mítí dobře n-y? , sfi.

Národu prospěti // na dobře vyjítí? >

// < následkem toho byla válka, sfi. - z toho byla válka >
// vzešla
// vznikla

BR 134, 272, BNR 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

následkem čeho nefolge

+ [Dopustil se zločinu následkem nouze, sfi. z nouze]
[Osvobodil u-em nastuzení, sfi. nastuzení, z nastuzení]

BR 7 34, 272, BNR 81

[u-em dnešních vytržností dalsi demonstrace se očeravaly,
sfi. fo dnešních vytržnostech]

[Zauvážil u-em postřelení pytláky, sfi. by postřelen]

BNR 81

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

následovati + gen.

< n. svého otce šlechtiv >

BR 34, 272

< šlechtiv svého otce >

BNR 51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

následující

← Jak dležíto na, ukaže následující, sji. toto →

BR² 72, BNR 36

miesto zaji. Toto

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nastavovatí celov
<ucha>

BNR 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nastoupiti co antretem vliv nēm.

< Nastoupil vládu fo svého otci, sfr. - Ve vládu nastoupil se uvažal

< Nastoupil dědictví, sfr. Uvažal se v dědictví >
Vlády se ujal

< Nebezpečná jest cesta, kterou nastupuje, sfr. na kterou se dá'vá, vydává >

U sfr.

BR 2 72, BNR 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

~~vlivem nēm.~~

nastoupiti na eo
< na úřad >

BR¹ 84, ² 182

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nastydnouti se

sich veräulen

sp. nastydnouti // nastuditi se

BNR 98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

natahovati Eoho aufziehen

sp. nabivati Eoho || fodebivati || spičlovati
|| dobivati si Eoho || škádliti || fodevati si Eoho
|| fodefichvati Eoho

BR 34, 272, BNR 187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na to časové
spr. fotom

↳ ka to odesel ↵

BNR 119

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nauciti se znati toho ženem ženem

sp. formati toho //
seznamiti se s tým

BR 34, 272, BNR 187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na večer

spř. večer

< na večer před odjezdem první děti večer u nás u nás >

BR¹ XXIV, ² XLVIII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na'vladni' statui'

"sub. předlad něm Anwalt"

sp. statui' za'stupce

jeho substitut : ualmeideš

BNR 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

návštěva školy

spř. docházka do školy

BR¹ 34, ² 73, BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

navštěvovati co / navštívití co
v čes. jěn nemocno' a zvalne'
jinak germ. frode besuchen

< škole, sp. choditi do školy >

< Prahu, sp. zavítati do Prahy >

< ruši, sp. ~~byti~~ na mši >

BR 134, 273, BNR 188-8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na vzdor čemu

↳ kež na vzdor tomu měly se děti mády kóan >
sfr- než jako práce

BR¹XXIV, 2L

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

naznati

americeum

< sou chybu, spr. uznati >

BR 134, 273, BNR 91

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na zpamět

opravovalus v napamět, ale proti tomu se ozvaly námitky
sfr. frý' nazpamět, slov. zpodhlavy, naschvál
někdo nerozli' napamět

Bartos: nyní se všude říká' nazpamět, "tvar tento zřejmě u byl. práva
občanů" proto lze ho přejít

ale nepodobá se složeně zpodhlavy, užití mor. nazklas
(křičeti), nazmoc (něco vyptít), kterých se neuzívá v Č.
-2- eufonické (nebo salfonické)
fol. z paměti X na paměť

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 273

rozpátek // rozpátek

u sls podle udm. odlučne předfony zručen-

rafi. dáti rozpátek sp. dodatí

BNR 93

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

načít

podle něm. odlišné předpony zuwille

⊕ [vrachne se načít] = Lehren zuwille

BR¹ XI, ² XXII, BNR 93

dati načít u. dodatí

BNR 93

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ne tač // ne to spr. lid..

[Ten jiný chlapci foradi', ne tač tobe >
ne to

BNR 121

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat: čeho

< Nechejte všech nových nálezců >

BR¹ 34, 274

gen. záp. < Nemůžou dříve nechat >

BNR 50

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat si ho na sebe na noc
spr. ficurcovati ho

BR¹ 35, ²75, BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat + inf. 'neopředzítí' X dáti 'zřísobiti; aby se něco stalo'
nedati 'přezřítí; odfor činiti'

< Nechal si ušiti boty, sři. Dal >

< Veliký strom nenechá se ohnouti, sři. nada' se ohnouti >

~~W~~ < Nechte mne dovoliviti, sři. Dovolte, ab' dořovím > ~~W~~

BR¹ 34-35, 275,
BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

večati + inf.

vznam nevíle ^{etw.} unterlassen

< večeáme obšírněji rozefisovati se o nevhodném úvodu,
wir unterlassen es

spz. Nebudeme
Nebudeme se rozefisovati >

BR¹ 35, 275, BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

reclati + inf. význam fráci

< Uech ho vstoupiti, spi. Ad vstoupi' >

BR¹ 35, 275, BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[nehati: byt]

bleiben lassen

spr. uehati: tad

[Když uehceš, ueh tad >

BR 135; 275

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nochatí ^{čoho} bízeti, jiti, petet, aj.

spr. pustiti čoho

< Nechte mne jiti do světa, spr. Pustte mne >

< Nech ho bízet, spr. Pust ho >

< Nechám pláča uletet, spr. Pustím >

BR 34, 275, BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechati roles ji⁴

[Tak⁸ ji¹ douloval, a¹ Ji⁴ u⁴chala ji⁴,
fi. a¹ od Ji⁴ u⁴stila >

BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechati toho mims jit:

j-u vorbei gehen lassen

< nech nas mims jit lass uns vorbei gehen,

sfj. Pojd'ne mims >

BR 2 75, BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechati si libit co

< lo, to g si milo nechati libit
das liesse sich m. gefallen

g. To g se milovi libilo

BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat i sobe navštěvovati (akademii)
spř. fosilati do (a-e)

BR 134-35 275, BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat^{co} fr^{ijiti} ~~na~~ na toho. über j-n etwas kommen lassen
< na toho ja' nic nenecham fr^{ijiti}, s^{ga}. Na toho ja' nic
nedopustim >

BR¹ 34, 275, BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat^{co} jadrout ~~na~~

sfz. upustiti < dzbake >

BR 134, 275, BNP 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat se poroučet
spr- poroučeti se

↳ ^{by} ~~řekneš~~ mu, že se nechám fělně poroučet, spr.
že se fělně poroučím >

BR¹ 35, 275, BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechati ^{Soho} pozdravovat, komu ruku libat

sfr. pozdravovat Soho // vzrazovat Soho pozdravovat

< Uech
(Sej)
(Vzraz) ho ode mne pozdravit, sfr. Pozdravuj ho ode mne >

< Vyzid' milost'pani, ze ji necham ruku libat,
sfr. ze ji ruku libam >

BR¹ 35, 275, BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nelhati si řici sfi. foslechnouti
< (Dej) nech si řici, sfi. Poslechni >

BR¹ 35, 275, BNR 188

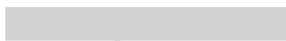

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechati si říci
sfr- slyšeti

hich sagen lassen

< nechal jsem si říci, že ... , sfr- slyšel jsem, že ... >

BR¹ 35, 275, BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechati^{si} / splývati (vlasy na ramena)
spn. spustiti si

BRⁿ 34, 275, BAK 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechatí souu vědět
sp. vzážití souu

BR¹ 35, 275, BNR 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nejmenší

[Tomáš je nejmenší 20 let, fr. akrylou.] >

BNR 119

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nejvýše
viz karety

BNR 120

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Nemovitost

[Kupitel povinen bude zaplatit za přenesení majetku
u této nemovitosti ze svého zaplacení >
odmítnuto

[smlouva]

BRN XVII, 2 XXXV

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

neuváviděti + gen.

< Priamus foehlebm'ěi neuváviděl >

BR 135, 276

gen-záp. < Pes neuvávidi' zvěř >

BVR 50

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

neředloženy člone

uniberlegt

sfr. nerozvažlivy // nepvažlivy // mačly

jednal neředložene, sfr. nerozvažne // udvafene

BR¹ 35, 276, BNR 210

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

neřádný člen, spr. neřádný, zavistivý

BNR 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nesvář

sf. svaz

BR² 76 , BNR 123

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ne tak mor. 'něru'
ne to

< Ten jinjem chlapiem poradi, ne tak tobe >

BR¹ 35, 276

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

než

< malá než jednoduše fúze

sfr- 1. kama' m než

2. malá jen >

BR 2 76, BNR 120

sfr. jen v rozfor. větě

< 80 domů v fužebno než 2 osob., sfr. jen vnefužebno než >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BNR 120

měřiti zohu

[Panna svého fanouše měří
odchytavě]

[2 fócie]

BR¹ XIV, ² XVIII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nic

chybně se zvelebava' při sou. "jineho"

<... neměl pro jiné srovnání nežli pro předmet své
žurnalistické činnosti, sfr. pro nic jiného >

<Od rána nemyslel na jiného, a práce nic nepřerušil,
sfr. na nic jiného >

BNR 122

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nic + žen.

U Boha nic není nemožného >

BNR 49

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nic bát

stročy' fídelad wím. nichts fürchten

sp. nic se nebát

BR 12, 21

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nippes

odměnky galicimms

⟨ Obokarova škol s klenčim nippes ⟩

BR¹ XII 2 XXIV

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

niveau

č. 16000

BR 35,276

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

više cihů fiódl.

< už je žito zralé! více Bělehradu >

BR¹35,276

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nížepsaný
spis. fodepsaný

BNR 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nočník

sf. - 2^v -

BNR 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

noha
plus' noha mor.

'Plattfuß'

BR 285, BNR 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

noha svobodná

ponechám na svobodné noze auf freiem Fuße

spr - na svobodě

BNR 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

noha velice'

šiti na velice' nose, sfo-pawoŝ // uddherue

BNR 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

noha válečná

[Vojáči na nohu válečnou uvěsti,
spř. na míru válečnou]

BNR 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[nostalgie] Heimweh

č. domácí nemoc, mor. tešenie (pl.)

< umřel ve své tešeni >

BR 15, 232

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

notný triviální

sfr. hodiny // pořádky // užitky ...

BR 35, 276, BNR 228

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[nouzový]

[n-é' dverè]

jalové' dverè

Noththüren

fohle j-a' stuka

j-j' wort

(das wüste Gerinne)

(Nothbrücke)

BR 21, 244, BNR 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nutus + mi + inf.

"nový, chybný tvar"

< Nutus mi to učiniti, spr. Jest mi to učiniti //

Trěba ————— >

< Nutus mi odejiti, spr. Musím odejiti
// Nezbývá mi než odejiti >

BR¹ 35, ² 77, BNR 210

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nutný
nový, chybný tvar " stc. nutný

ale bez subst. nutnost nesmádo se obcházení

n-a' fotoba, léfe filna' // neodkladná // nezbytná // práhla'
n-a' oprava, léfe fotičba'

BR¹ 35, ²77, BNR 210

n-a' věc, fotičba, spr. filna'

BNR 28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rymí

„nemá se užívati o minulosti“

spe- tu, pař, potom

< Jak se rymí udávalo, liže pař, potom >

< Oba hafani dali se rymí na těle, liže tu >

BR¹ 35-36, ² 77, BNR 120

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

0

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

o 4

[mra]

[Bylo u nás o škol, o křižový]

Spr.

BR 51, 2109, BNR 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

σ⁴ [coloris]

< 0 first by jej ovinul >

Sfr.

BR¹ 51, ² 109, BNR 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

σ4 ['za cenu cího']

< O zivj' svet' jeh' toho neudělal > Sfr.

BR¹ 51, 2109, BNR 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

o⁴ X o⁶

jednati; ulawiti

ulawiti o mi'r 'jednati o joho s'jednani'
X o mi'r 'jizi up'ednane'u'

fr. du. zaměstěný
-a- štěstí

<brat o fozoj a řád pracoval 'jednat'>

BR 154, 2 MB, BNR 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

o^y X fro^y [učil]

< U zlatníka se zastav o svícny (optat se „jrou-li opravny“)

X fro svícny (viz jⁱ) >

BR¹ 54, ² 116, BNR 78

< Douloval jsem jim o to > sfr.

< Dával jim o to z^ostrahu > sfr.

< Vršel E udu o fende > sfr. 's strany toho'

< uiti o něco foradu > sfr.

< Jste uíedý tak o máčlo nello jaro letos > sfr.

BR¹ 51, ² 109, BNR 67

04 m. v 4

[čas]

[Večer o masopustní úterý přišel do jedného hostince ve Věchvi
osamělý host, sfr. v masopustní úterý >

BNR 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

06 [mesto]
Lyži o Blázce

spn.
BR 51, 2109, 367

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

06 ['po sou'] zvětel

< Jako by se zem o něm stáhla >

BNR 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

$\sigma^6 \times S^7$

"na označenou vlastnost"

↓ subst. je určeno číslovkou: < korač o šesti veslicích >
< orel o dvou křídlech >

X < beran se zlatým rohomem >
< člověk starší s hlavou sedrovou >

BR 154, 215, BNR 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

06 X 57

jiti

o dvou grošůch dojiti domů
'stavovati se na ně'

X se dvěma groši
'dovésti je domů')

BR 54, 216, BNR 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

06 m. v 4

[^uas]

< V některých ročnících anglických spojuje se o uedeti folio
studenty jidly, sp. v uedeti >
< O vobduch dnech zavřeno, sp. ve všedni den >

BNR 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obajol Soho

zavila'

< Oběsili dva loty obajol jeh >
= s obou stran

BR 57, 2109,
BNR 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obcovati souu
Cenu

< Ke vzájemnosti pod jednou nebo pod obojí se obrátiti a jiti
službám obcovali >

BNR 58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obdávati co

umgeben „nein-voobecniška“

↳ Sady obdávaji města ve velkém oblouku,

sp. oběhují

hory obkružují

>

BNR 188-9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obdržeti

syn. dostati, nabyti, brati

nabyvati ceho svjmu ficičinečku, svou odvahou

<dobrého vysvědčení, zručnosti>

dostavati co i hujmo naše ficičine

<list, službu, plat> <šitě dostava' zoubky>

obdržovati co se zvláštneho úsili

<vrch, věžství, slávu>

brati odplatu, odměnu, mzdu

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 136, 277, BNR 151

obět' přináseti

lepe souati

darbringen

(přes: začítka se souat obět' svatá)

BR 165, 2142, BNR 195

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obezřetný, — ost^v

sfr-obezřetný, — ost^v

BR 136, 277

BNR 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obličej dělati Eysel, O., sfp. hleděti / tváříti se určité

u dělati fr̄šny' O., sfp. zamračiti se

BR 7 10, 213

BNR 187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obličej

Gesicht — obličej
— oči, zrak

~~šat~~ šat domu do o-e

smát se domu do o-e

špr. do oči!

nechod mi před o.

špr. na oči.

BR¹ 36, 278, BNR 144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obmezovati se sich beschränken

Apr. usmířovati se
mor. <Všelijak se obekodíme//vetíme >

nač <na tuto poručku>, spr. frěstávati na čem <na této poručce>

BR 136, 277-78

BNR 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obnašeti

betragen

< Počet osadníků obnašel 900 osob, sfr. Osadníků
bylo 900 osob >

~~Vypr~~ ~~BR² 78~~, BNR 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obnažiti entblößen

hlavně, zejména

sloupy, zejména objeviti // odhaliti

BNR 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obnos

Betras

[Záložna darovala přírodní jiduške obnos 50 zl., spr. darovala 50 zl.]

[Dostal náhradu v obnosu dvou set zl. ~~popr.~~

Dostal dvě stě zl. náhrady >

BR 136, 278, BNR 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obojevatí Sohs

mor. // zvitě ziti rad Eym

BR 36, 278

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obrátki co před⁷

sp. od²

< Posádku obrátka učesťo od nepřítel >

BNR 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obvod ^{in Umbreise}
v o-^{du} ^{cech}
nyčejš^í Cech
stari: in aby o m^{li} hospody uel^{ly}

Knát městani^m dovolit, aby
v obvodu jedne m^{te} hospody uel^{ly} >

BR 136, 278, BNR⁸⁰
259, 2126 ↓

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obryše

zhlédná' novota u. obyčijně

BNR 120

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ocel

fem. ← merid. - liska' analg. v. 0'

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

očisťovať sa čoho

< Kdož se štere' viny očisťoval, ten ruce myl >

BNR 55

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

očividně

i v ruš., ale přesto se zdá germ. augenscheinlich
lid slovo nemá

sp. patrně, vůči hledě
znajně

BR¹ 36, 278, BNR 120

chyb. u. vůči hledě

BR¹ 61, ² 131, BNR 112

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

od² ['odhrana']

< Lifa uaku stinu' od slunce >

spr.

BR¹ 51, 2 109-110, 367

BNR
/ 367

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

od²

[^rfrici^a]

[Od žalosti ulaviti nemohl > sfi.]

BR⁷ 57, 2 110, BNR 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

od² určité gen. přivlastňovací

[Kdo je pákem od kýchto domů, spř. kýchto domů >

[Jest milovníkem od Suetin, spř. Suetin >

[Mari je ablativ od mare, spř. ~~rodst~~ ^{trného} mare >

[Höher je komparativ od hoch, spř. ~~fr~~ ^{fr} davněho hoch >

BNR 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

od²

ušte jen. frisojovacích

„všechna“

[syn od mého fritelé >

[fritelé syni od mé tetě >

BR¹ X, 2XXI

fridl. od všíra se naporád

[To je bratr od mého fritelé, syni mého fritelé >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BNR 48

od²

[fivlastivováni] Germ.

< To je bratr od mého přítele, sp. gem. >
< Je milovníkem od Suetia, sp. Suetia >

BR¹ 57, 2122

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

od²

[účel]

Sp.

<Vojška jest od toho, by bráti lo vlasti

'úlohou vojška jest'

BR 1 517² 116, BNR 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

od²

[zriedel]

< Od strany se maime dobre 'co se strany by'ce' > Sfr.
byti od řeči

+ [žadati něco od své osoby

BR 57, 2-110, BNR 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

od² - k³

béha' od domu & domu

germ.

sfr. diim od domu

braim od braim chodi'

odlédati odjzd den ode dne

umeti co slovo od slova

fricklad nem. divadelni hry Od stupně & stupni

Von Stufe zu Stufe

č. stufen fo stupni // se stupně na stufen

béhati
sfr. od souceda & soucedu

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

für Grobark

BR¹58, ²124, BNR³

odběhnout cího

// od²

< Musil jsem pluku na foli o. >

BR 1 36, 2 79, BNR 55

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odbyt

zboží mělo dobrý o. // bylo na dračenu } mor.
na úchytku
na lafáčenu

BR 37, 279

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odbyti / odbyvat' 'od sebe učesko vzdalovati'
< človeka nemilého, doterušého >

čupec čupující odhazuje, odpravuje
fráci čonáine
fovinosti, vybyřváine

zkoušed
sjezd je v Praze // čoná se v Praze

zkouška je // čoná se, [svatba se slaví]

služby Boží se čonají // službi // slaví

< Bez babičky neobchodila se žádná svatba >

BK 37, 279, BNR 189

odejiti fyzč / odchazeti fyzč
sfr. bez fyzč

BNR 94

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odepsati číslo Pomer
(fomoci)

BR 137, 279, BNR 55

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ode vřdy

seit jehor

špr. ode dabua, od jakřiva

BR¹ 59, ²127

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

od kdy seit wann

lefe od Shené dohy

BR⁷ 59, 2/27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odkryti

< neznámé krajiny, zdroje zlata >

sp. objeviti

< sp. objeviti, pomník >

sp. odhaliti

Vyop. ~~BR~~² 79

odkryti se v noci X objeviti Americe X odhaliti pomník
sp. objeviti

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BNR 151

odvřiti (žadatele)

„trochu» rázné«

stačí: odřáziati, odbyti
oslyšeti, žádost zamítnuti

BR¹ 37, 279, BNR 151

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odleváE mot.

Wassersack u dywky

BR 185, 2183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odpadati nač spr. fujadati entfallen (ent. kritizuje
Wustmann 332)

< To zvíře má šest stop, z nichž na obou odpadají
tri stopy, spr. fujadati >

BR 137, 279, ONR 79

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odpadnouti / odpadati ent fallen

zahradní záhava odpadá^{me}, spr. nebude z. z-y
skluznost odpadla, spr. se skluznosti sešlo
číslo programu odpadne, spr. vynechá se
důvod odpadá, spr. nemá místo přestává
časopisu odpadlo 200 voličů, spr. užlo
odpadla mi chůb, spr. přestla mne chůb

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Bk¹ 34, 279, ONR 189

odpovědi

odpovědi, sp. odpovědi

BNR 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odfomatovati / odformovati abhelfen

< nouzi > spr. fomatovati od nouze
1802

< Zmatku > spr. fomatovati učiniti

~~Vyop~~

BR² 80, BNR 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odpovědi: soune ciba 'odmítaviti'

< Slepy'm řádny' Tureš almužny neodfovi >

BR 137, 280, BNR 55

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odfoukání z cihel

sf.

BR¹ 51, 2 MO, BNR 68

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odraziti se mor. einen Abstecher machen

[Až pojedou do Kroměříže, odrazí se s Václavem]

BR² 80, BNR 171

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odrostlý čemu <škole>
z čeho <ze školy>

„šytecna' urosta“

lid: <děti ze školy vyše'>

BR¹ 37, 280

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odsaditi koho od čeho

[lásky]

sf.

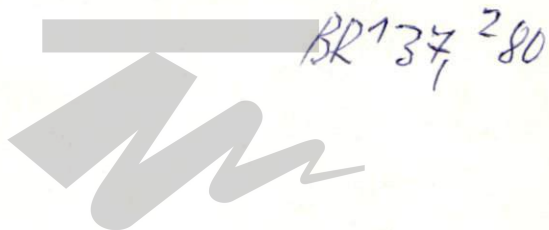
BR 1 37, 280, BNR 179

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odsloužiti se soune cihlo cihlu

↳ Já se tobě všem dobrým toho odsloužím >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odsouzení Šolus čeho

<cti, státní i brdla>

BR¹ 37, 280, BNR 55

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odstranit

„obecné'nyne', bezvýznamné a udlé' "

ser. jadu, frustonrod. sloo u kón. :

< [čará] odrovnala rosti' a chvoj > BR. XXIV-V, 2 L

enfermen

< řidli >, spr. odstravit

< inhourtovou šerovici >, spr. vyfrati

———— u — s uábytem, spr. smítí

———— u — z fapru, spr. vyhrabat

< vodě s odvaru >, spr. slítí

< frach ze řatú >, spr. vyřefati řaty z frachú //
vyřasiti řaty

BR 137, 280, BNR 189

odstraniti se

spr- odejiti // foodstoufiti:

BR¹ 37, 280, BNR 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odtáhnouti si dluh abziehen

sp. sraziti, stáhnouti si dluh

BR¹ 37, 280, BNR 190

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odučiti Soho cěho

< Sv. Vojtěch chěl lid fohandžerů obyčejně
odučiti >

BR¹ 37, ² 80, BNR 55

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odumřiti čeho

↓ [Rodiče mne odumřili mallets >
+ [Otcovské země odumři, ale neodcházej >

BR 37, 280, BNR 55

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odviseti od toho

spř. zaviseťi na tom // byti na dobre' vřiti toho

~~Vyř.~~ BR² 81 , BNR 190

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odvislý od čeho

↳ Keat od feudálních poddaných svazů byl úplně odvislý,
sfr. na poddaných byl závislý

neodvislá země, sfr. nezávislá // samostatná // svéprávná,
// souborná

~~Vyčp~~

BR 2 87, BNR 190

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odvolávatí co zřet
<svůj protest proti volběm>
staci' odvolávatí

BNR 93

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odvyřati čemu
<kaoy Elostem>

BNR 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odrysnouti cihly // cemu

BP 137, 287

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

oharek mor.

čís. okurka

BNR 139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ohled brati/vziti uac

Rücksicht

spr. hleděti }
prohledati } z čemu, uac
zřiti }

ohlédati se na toho

šchiti toho

zřitel, zřemi uiti } z čemu
obraceti }

vzhlédati se z čemu

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR¹ 37-38, 281

ohledně cího

<ustanovení o. cizinců, spr. o cizincích >

Vydf.

BR² 81, BNR 80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ochoten & čemu

sfr. inf.

[Byl ochoten & vyualožení všeho, sfr. věci vyualožiti]

BR 138, 281

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ochrance fied⁷, sp. od²

[Lupercus gl ochranceu stád fied vley, sp. od vley] >

BNR 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

okamžitě

augenblicklich

< kniha je okamžitě rozebrána, stačí bez okamžitě
nebo se přidá na ten čas >

BR¹ 38, 281, BNR 120

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

oro

dělati velké oči, spr. vyvalovati // vyřezávat oči

BR¹ 10, 223, BNR 141

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ořolo² u. Lúmo⁴

„msto, jez činnost obličují“ X „msto, jez činnost poujijí“

↳ Ořolo stavení vedly dvě cesty, spr. Lúmo stavení >

BNR 72

↳ Jan šla habička o., síhla do Sapsatě >

BNR 96

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Přibližně

0-7' počet

ruční záhl

germ., lid říká rovný počet

[Děje to za ty rovné, tj. za 10, 20, 30... >

[Bylo u nás rovných početů 300 >

BR 65, 2142, BNR 148

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Osusko

tem. z fotografie v novinách

BNR 21

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obusiti co, sfc. ceho
<toho vlna>

BR¹ 38, 281, BNR 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

olejomalba

Ölgemälde

sfri-olejová malba

BNR 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Olomouc

fem. ← varš. licha' analize

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

on - Frary

nim, ni, nini
už u Haranta

— Správny si' jim, j'ijim

podle Erbena, cit. BR^oXI, ²VI

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

onen

odrazovací

jedle jener

Wustmann problemu za def i v. u. m. (224)

< Príjmy jednotlivých časopisův anglických jsou větší
než ony (jane) některých směrů,

sfr. než příjmy některých směrů

než ————— některých ————— >

+ [Chrt plodu podobá se oně ananasu]

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR¹ 38, 281, BNR 36

opatrovati + gen.

<velbloudník a mezeň> chyb. ariz.

BR¹ 38, 282, BNR 51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

opakovaný
"nem. všeobecná slova (versehen), kterou se vyžívají z něčí
celá řada slov učitelských a funkčních":

vykládání, fosázení, ozbrojení, oděný, zařobení,
naditý, vyřazený atd.

BNR 270

o-y' cím "zřetěně"

soudet o-y' dírou ve dne, sp. soudet s dírou

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BNR 87

opět

sfr. zase

< Ten pracuje tělem, ten opět duchem, sfr. ten zase >

< Polsko bylo jistou republikou, která se opět sdělala
z menších údelů uniezení, sfr. zase >

Vypr

BR² 82, BNR 120

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

opomenouti / opomínati

spř. ofominouti / ofominěti

BNR 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

opomněti

spr. opomněti

BNR 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Oproti

nečas., zbytečné

Sp. proti

BR 152, 2110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

opustiti není v čín. „slovesem udobným jako něm. verlassen“
značena 'deserere' < Opustil nás v nouzi >
// desituere

< město > spr. odejiti // odebrati se z města

< přistav > vyplouti z p-u

< uaké krajiny > odletěti z našeho kraje

< vůz > sestoupiti s vozu
slézt

BR 138, 282, BNR 190

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

oruča 'folm' fače'

X — y 'doba' <V o-y nemitale fúelo>

 BNR 25-26

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

osoba

< listopisy (sp. podpisany) vyznava titulo, ze ucebe
osobu p. K. Blechy vraziti, sp. p. K. Blechu >

BNR 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ostrůf'

< ostrůf' nebescht vtipu, sp. bystrůf' >

BR ¹/_V, ²/_X

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ostrovitip

Scharfsinn

sfr- bystry vtip; divokip

BNR 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ostrý X bystrý

G. zrad // pronikavý, živý
srd // lebitý, rychlý
rozum, vtip, soud, duch

X O. folied // přesný
můz
bůž, meč

BRNĚVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
BRN 38, 282, BNR 148

osvětliti číslo
<brodů u čísel>

BR¹ 38, 282

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ostydati se + gen.
(stanička)

BR 38, 282, BNR 55

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ořtara

Angelgenheit

BR¹ 84, ²187, BNR 173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

4)
ostada mor.

= usrovnění se

BR 38, 282

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ošlāditi-se // oškřditi-se mor.

= uskromňovati-se, skřbliti; ostýchati-se

BR¹ 38, 282

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

otázka

o-u položiti, spr. učiniti
// foclati na Echo
// otazati se Echo

BR 23, 248; BNR 185

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

otlačena' pasta

sp. obučena'

BR 182, 277

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

otlačiti si Solena Slečenu

sp. otlačiti si Solena

BR 138, 282

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

otevírací
ulaviti

spz. bez obalu // bez ostycku

BK 1 38, 2 82, BNR 210

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

otevířený

o-a' hlava,

o-e' srdce,

o-a' lež,

offen

spi. vtipná'

leptaná'

zřezaná//hátná'

BR 138, 282, BNR 210

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

otvirati: schizi

^{er}
eröffnen

stari: rahajovati

BR¹ 38, 283, BNR 190

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

označena'

< mlti- na o-ou težé věci své vlastni slovo >

[v textu u'vodu]

BR¹ X, ² XX

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

oživouti u. oživiti

↳ ... přibohatě' poklady ... čerají' na slavné' ruce, aby je
oživily, spř. oživily >

BNR 97

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

P

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

padati

„Věncům vlasy padají“ (fallen aus), uaku lezou

< Všecky vlasy mu slezly >

< Už má hlavu hodně oblezlou >

BR 139 283, BNR 190

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

padnouti

rána padla
lefe mor. rána vyšla

ein Schuss fiel
asi pirodnopri'

BR 190, 2193, BNR 200

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podnouti [o sátech]

↳ sátek um dobře podnout, spr. jsou um dobře
pub!

|| jako by je na něho uhl

|| svědčí, sluší um >

BR 1 39, 283, BNR 190

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

padnouti dolu

s olua, spic. gadnouti s olua

BNR 94

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pad^č, -i°

Mehlthau

BR¹ 29, ²62, BNR 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pa'd

na řaždý' pa'd, spr. řaždý'm zřisobem // na vřochem zřisobu //
bud' pa'd bud'

na řaždý' pa'd, spr. ~~liřbenat~~ // řaždý'm zřisobem // řa'deou
uřou // řa'dny'm c'icem

BR 39, 283, BNL 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pád

v pádu cího podmínka

< V pádu jeho onemocnění, budu ho zastupovati,

Sp. Onemocněl-li by >

< V pádu fotieby, sp. Bude-li toho fotieba >

BR 18, 283, BNR 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pa'd

< V pa'de opacne'u budu se na va's hucivati, sp. Sice jival >
< Uozny'm fa'dem frijde, sp. Uozna', za frijde >

BR⁷ 38-39, ² 83
BNR 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pád
v pádu, že

[V pádu, že se bude stavět železnice, znelo by se naše
Srajina, spj. ~~Bude-li se stavět...~~]

BR 138, 283, BNR 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

páchnouti fo cém, sfr. cém

9/ <fo síře>
+1 <fo oleji>

<sírou>
<olejem>

BR 39, 283, BNR 48
BNR 65

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

parli

„uvrati odfor-spojly parli za fruste'-li v jednoduchem

Souveti' podmine čněm, uspravmo jest 4

Spr.: < Budete-li živi foelle tela, zemřete; padli duchem
umrtvite tělesne' zádsti, živi budete >

BR 7 88, 2188, BNR 131

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

palach mor.
cis. 11205

BNR 139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

palas

sem. ← maso.

lička analgii

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

palmová neděle
sfr. Zvětná'

BR¹X, 2XX

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pamatovati co, spr. čeho 11 nač

← fočal jeem uikbenyha pamatovati →

BNR 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pačet

na medaili: < v paměť na své zvolení >

sp. na památku svého zvolení

'památování' X památka 'připomenutí nejisté minulé události'

BNR 141-2

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

panický
strach

leže na ramenu strach

—u—, hrůzný děsný
panička, č. fojlači

BR 1 VII, 2 XXV
BR 1 39, 2 83, BNR 166
BR 1 39, 2 83, BNR 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Pandrac

fem. ← muž.

lička' analgii

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pano (u dveří)
mor. Třebnice

BR 39, 2 83

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

papa'
ochnutímto jaro ezi frveč
fokizé se slováckému < Pěsmo to papa' >

BR¹ XII, 2 XXIV, BNR 157

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

parlamentární cíuust

sp. parlamentu

BNR 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

parolod

sfr. parní loď, parní

BNR 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

parostroj

spi-paral stroj

BNR 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

parveme

B-u návrh : povýšec , 2-ss. povýšelce

BNR 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pata

něco namě saka' od hlavy po paty
m. od hlavy až s paty

arg. : namě dvě paty

BR¹ 22, 245

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fabričky

"konejší a nepotřebný tvar"
lépe náležitý

BR 39, 284, BNR 211

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pátrání

Gebören

< Komu patří ten chlapec, ten dům?, sp. Či jest? >

< Ta dívka patří mně, sp. To jest moje dívka >

< Ty peníze patří bratřím, sp. jsou bratřím >

< Klíč patří k Samovi, sp. je od Samovy >

< Pan Prošek rád měl sřelivěm vína v domě fu hosti
milé, a k těm pan vyslouec patří, sp. a z těch fl
pan vyslouec >

BR 39 284, BNR 190

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BNR 190

paže

[Podává bratřem paže u. rudi]

BR¹ XIII, ² XXVII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

penále

ustanovenos p. 10 zl. , c. 10 zl. foliuly

BNR 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

per hore slovati

↳ ^{uče} ~~stakový~~ > č. neschrabovati; zamítati, nelíbí se nám

↳ Jungmann neperhore sloval tvorní stáří, správně se >

BR 139, 284, BNR 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

perwersni'

c. převrácený, zvrhly, zruďny'

BNR 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ps

frjiti na psa auf den Hund kommen

„spouty' z'raz nemecy“

„blisny' kamec ani v fosfolitein hovore neuzije“

sfr. frjiti na mizium // na nic

||olostati se na korab // ocitnouti se na korabe-

(korab 'sfrakhuivelina, korba, rozbitiny')

BR¹ 64, 2/39-140,

BNR 794

frichazeti na psa

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sfr. frichazeti na mizium
ocitnouti se na korabe

BR¹ X, XX

pěstování roli domácí, sp. vzdělávání

BR¹ 39, BR² 24, BNR 150

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

peřt^v m. ruda
dlaň

[Dava' rolníkovi zlatý fenuz v peřt^c m. do rudy
na dlaň]

m. hřst

BR¹ XIII, 2 XXVII, BNR 143-4

[Škubala bratru pluzerů fěstunů (!), sře. hřstunů]

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR² 84, BNR 143-4

fest

na vlastni p. jednati, ~~uico uiniti~~ auf eigene Faust

sp. o své ujmě, na svoj vrub
~~sp. o své ujmě~~

BR¹ 39, 284, BNR 205

uiniti co na svou fest, sp. o své ujmě

BR¹ 51, 2109

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

piaristic ξ' elätor

sz - piaristic ξ

BNR 15

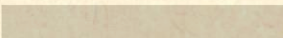

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

piknik

č. sušky

'společná hostina Travařů ve Slezsku o Petuicích,
na niž každá věc přinese'

BNR 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pileu ceho
(pravdomluvnosti)

BR 139, 284

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pince-vez

odmůtiti galicismit

BR¹ XII, ² XXIV

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

piouetta

Kněžice sručená řečištěm piouetta >

odluštění
galicemii

BR¹ XII, 2 XXIV

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pi'slati co, sfo-ua co
fi'slati ua fletuu

BR 158, 2/26, BNR 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

plakati + zem.

< Neplacete, matičko, neplacete vy toho >

BR 139, 284

< Kličete Čcha všichni žad otce svého plakali >

// o něco // nad cív

BNR 51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pláťati za výlu

sf.

BR¹ 52, 2 MO, BNR 68

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

planina, pláň 'přida nevzdělávaná, vysočina'
na Soetnate' pláni; sp. rovině, níže, luhu

BR 139, 284, BNR 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

platiti souu

gelten

< kateřva ma' platit vamu, sfr. ty'ra' se va's
// ualezi' vamu >

BR 1 39, 285, BNR 190

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

platiti za toho

jetku

◁ kúň jetek platí za bohatého, spr. pořáda' se na bohatého
„bohatý může za sebe platiti sám“
Hypotéza jest

BK 139, 284-85, BNR 190

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

plavati m. - iti

↳ Plaval tam už nikdy vane 'soničky' (Erb), spr. plavil 'lodil' >

BNR 97

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

plaziti jazyš
sfo- vyplazovali

BNR 90

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pluiti Soláč füllén

sfr. vadivati

Soláč fovidlém flučný, sfr. vadivany

BR¹39, 285, BNR 191

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pluiti povinnosti

sfr. Souati, vykonavati p-i

~~fileu gti, sebiti p-i~~

ciiti zadost p-em

BR² 85, BNR 191

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

plnomoc Vollmacht

spe. plna' moc

BNR 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

plnošlapý' uor.

'flattfüßig'

BR²85, BNR 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

plnovous
^{apzbt.}
chyl. složenice
sfr. plny' vous

Vollbart

BR¹ 40

bradatý // bradač
hozí brada

brada (uaf. Leg. Koš)

Vod BR² 85, BNR 17

~~Vollbart~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pluy' c'cho

život pluy' u'hap, s'p. Slopotny'

jest plu veselosti, smičku, s'p. sama' veselost, s-y' smičku

BR 140, 285, BNR 2M

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pluy'
s plua lrdla, sfr. co mól lrdla

BR¹ 40, 285

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

plocha' dlán

často u spis-u, i u B. Němc.

vém. fläche Hand, č. dlán u fotografiji fútblastka

BR 140, 285, BNR 211

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

po⁴

[čas. vzťah]

nezafomulat na furtky' ar.

< Po 14 dní neuvral sem tomu Sažde' odpoledne >

< Po celý ten čas mi uvrhal >

BR¹58, 2123, BNR 46-47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

po⁴ u. od²

[čas. rozfeti]

< Podobne' ziny nefamatovali fo 15 let, sfo. od 15 let >

BNR 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

po⁶

[čas. vztah]

< hradbe' oei mu po ceste zivota co hvezdy svitily keim >

sp. cestou

BR¹ ~~118~~ XXIV, ² XLVIII

< Po ceste spolu horlive rozhodl: 'Edy se s cesty vratili.'

sp. cestou >

BR² 125, BNR 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

po 6

distributivní význam

"nyin' se ufořad' zamedbavá"

príklady z Babičky X rus. přelad ma' distribut. soustředě

[Tu máte řádky Rudličku X Bot bavi no Homy >

[... v každé [kapce] mám jednu foliáku X ... v každém
kapuare no každé >

BNR 67-68

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

po 6

[přirod. dělnosti]

lid sedí fo tme, vzdělanci sp. ve tme

BR 56, 2119

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

po 6 [účel]

byti u toho fo svyžla filuzičla fožrebačla

+ [choditi fo zelináčla 'sbrat', fo zapičičla 'stučel', sfo.
niznuč chodi' fo telatěch 'šufovat'

BR¹ 51, 2 110, BNR 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

po G při slovenih zafachu, chuti aj:

"hrubý barbarismus" podle něm. nach etwas riechen
páchnout <po olji>, voněti <po řadidle>, chutnat
<po ořechu>, spr. inst.

BNR 65

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Předl. ja'd fo čem u Sloves ^{a subst.} výmových
místo instr. nebo adj.

germ.

páchnouti fo beaxium, spr. b-em

chutnati fo ledem, spr. l-em

zářach fo hnilobě, spr. h-y

chut' fo ledem, spr. ledrová'

vidně fo fialkari, spr. fialková'

BNR 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

po⁶ + subst. verb.

tyto vazy se v dobe stredni velmi rozumely na u'bor pres-
nosti a jarnosti prechodu vazy cir'ich.

[Po dlouhem hadani tuto daveu ulozili Zer]

[Hned po vyjiti z nich pan hejtmán pred' artikul
cisti dal Zer]

"jednoti" a "j-u narodu" pr'imeri nej'si "vazy prechod'ovne"
a v'eh casove

[nahadavse se, tuto daveu ulozili]

[Hned jak vyšli, pan hejtmán pred'citati dal]

BR⁷ XI, 2 VI

po 6 m. o 4

[Vzname st. Eu]

< V tom zadrželo ostří fily fo šure, spri. o šure >
seov. křiži se o něco

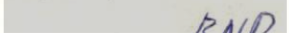
BNR 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

po 6 m. od²

[vztah minimálního stříhu]

loplí k p. Salvě, spr. od Salvy
láhev p. limonade, spr. od l-y
káva p. zbraní, spr. od z-ě

BNR 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

po⁶ X s²

↳ s¹ty fo obci 'Eker' unřel' X s otce 'je na živu a dal'
'synovi s¹ty do drati' >

BR 154, 2 116, BNR 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

po⁶ X za⁴

jednotlivost X souhrnná cena

< výtisky po 5 zl. X za 5 zl. >

BR¹ 53, 2113

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řádění
řádění
'restaura'

řádění v. Thau řádění řádění řádění

BNR 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

foetiti číslo

[Tež toho nestěti' foetil >

BR 140, 286, BNR 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

početí

leže početí

↳ vez z početí 16. stol., spr. z foia^{tu} >

BNR 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

počítati
počínati/4 inf.

"Počátek děje označují u nás slova tvrací a ojetovací sama sebou j
frékvenci tu něm. anfangen je zcela zbytečno a ovšem i chybné"

< Ofona počine fadati, spr. fada' >

#// < Počal vysliti na nárat, spr. fomyštel >

#// < Když se počalo rozednívat, spr. rozednívalo >

< Lidi' počína' zlonit, spr. zlonit >
< dítě se probudilo a počalo pláskati, spr. zaplašalo / rozpláskalo se // dalo se do placě >

< Počal běhati fo dvoře jako smyšlené zbavení, spr. běhal >

< Země se počala chvát, spr. zachvát se >

< Ves počal hrzně vřít, spr. zavřít >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
BR 40, 286, BNR 191

fočkatí / ^{fočiti} inf.

podle anfangen
sfr. předponová slova:

< Dítě ... fočalo flarati, sfr. dalo se do fláče, zaplávalo, rozplávalo >

< Zuby ... usbolivaji' fangou an weli zu ten >

< Když frišli na Cervenou Hůrku, fočne se ptat Barunka babičky,
sfr. zeptat se >

~~< Láčala se um blava fočiti, sfr. zatočila se um blava >~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 140, 286-87, BAR 191

focítati nač
na koho auf etwas rechnen

< můžeme na jeho podobu focítati, spř. spolehati

// bezfocítati se na jeho podobu
~~nadíti se jeho podobou~~

< nefocítajte na neho, spř. neokládejte se na neho >

BR 40, 287, BNR 191

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fočiči, račiči

part l-ove' fočiči, račiči, sp. - ali
ala

BNR 13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pod⁴

[rozsaň]

< Hospodář má pole foel 30 ^umetrů
nasadil řepy foel měřici >

BR¹ 54, ² 115, BNR 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pod⁴ m. do²

[čas. m. hra]

deři pod deset let neplatí
spr. do desíti

inter. zeln. Jahren

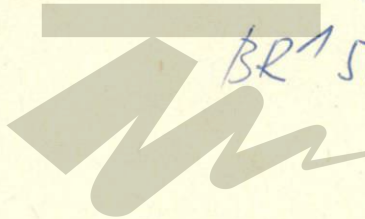
BR 156, 2-120, BNR 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pod^y x na^y

[Hospodářské věci zrna] pod foletvnu
x na ———

'podrobně je do foletvny'
foletvnu zasmáží z mličky

BR 54, 2/15, BNR 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pod⁴ m. od²

[mra]

< Pod fět zl. toho vedlám, spr. Od fět zl. >

BR¹ 53, ² 113, BNR 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podati čísla / podávati
(francouzsky)

BNR 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podbiti Eoha foal svou uoc

Sfr.

BRⁿ 40, ²87, BNR 177

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podceňovati - co
(sve' síly)

unterschätzen

leže nedoceniti

BR 740, 287, BNR 191

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

poděkovati rovně z cího

sf.

BR¹ 52, ² 110, BNR 68

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podzvěsti

v p. mti, sp. hádati na Echo

< Babička měla v p. Sunu, sp. hádala na Sunu >

Verdacht

BR 740, 287, BNR 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podhotoviti se

sp. jodefrati se

sich unterfertigen (in mein. Zaverlung
Wustmann, 390)

BRⁿ 40, 287, BNR 191

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fodit brati v čem

↳ Bere fodit v uarku zadumtlu, sfi jevi' u'častentor' ma' ↳

BR 4, 28, BNR 180

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podivati se

podivěj, sp. podivěj se/hled'!

BR¹ 11, 224

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podlehati: Esuun / podlehauti
cesuun unterliegen

✓ Záhna' věc nepodlehá tak váhlym změnám, sfr. není' podro-
bena →

✓ Aby nepodleh' firobeni' cizím, sfr. nepodal se / nepovolil →

✓ Tj' osud, Eberem podlehlo severní Slované, sfr. Eberem za
sve' vzalo →

✓ Takari, ač' počtem silnější, přece podlehli, sfr. přemoženi →

Vycp MORAVSKÉ
ZEMSKÉ BR 2 87
MUZEUM

foclé'čati čemu

unterlegen

piemas.

↳ Žádná věc nefodlčá tak náhlym změnam, spř. není fodorobena
+ ↳ nejznamenitější věci foclé'čaji více v fovery, spř.
bývají foverčivi

Vzř.

BR² 87, BMR 191-2

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podmínka

Boddingung

p-y míru, spr. vyjímek,

fráče je p-ou blahobytu, spr. základem // zdrojem blahobytu

// na práci získává se blahobyt

Vzcp

BNR 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podnikatel

To jsou hlavní p-y lidového jednání,
sfr. základy // zdroje // jednotky >

Vyep.

BNR 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podmínka
pod f-ou, li

zbyčkové rozvolávané

<... zachráněni vládní může se státi skutečím,
jeu pod tou podmínkou, bude-li mu čas zdravě
lidem může na dotyčné místo přisít,
lépe vládní nemůže býti jinak zachráněni,
než bude-li... >

BNR 227

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fodue'sti

[Rezultá foduese jiných pláča
"fédna' a sbucná' vaeba"

uoz: >

"sere vajičča do jeho kvizča"

BR 140, 287, BNR 177

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podpořili:

Spis podřizovat:

čemu srovnání tvořiti znovu a dle Bue-?

BNR 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podzim f.
ličá' analýz

sp. in.

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

polle'duouti - vaejet

spi. ohle'duouti se

BNR 93

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pošližeti fo sou X za Eym

[Dlouho [Svatava] pošližela fo Čestmířovi, a Čestmíř
se obližil fo milém děvčeti Ném >

sfr - pošližela za Čestmířem

BR¹ XXIV, ² XLVIII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pořadově zůstati

[S otcem zůstal syn ještě chvíli p., dříve stačilo
zůstal // fol. >

BNR 92

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pochrzení v co
< v myšlení >

syn. zabrán v myšlení // zamýšlen

BR 144, 295

pochrzení // ponoreu versunden // vertieft

viz ponoreu

BR 277

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pohyb
v p. uváděti, sp. Sols roztočiti // zvon rozbaufati
// ~~zvon~~ ulfuz pušti ti

 BNR 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pochod

↳ Rozklad a evašení pou jednostejné pochody,

sfr. postupy // zpeay >

↳ pochod vypleneč, sfr. postup >

BNR 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podchybovati + „vela vyjadrovaci“ v soud.

< Pochybovali jsme, abychom tak snadno propusteni byli >

X < Nejochybují, že jste nemalo toužili >

BNR 728

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pojistni cehar 'neuvčita' část celku'
X co 'všecko'

BNR 54

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

forlad

• podle Schatz u. fořeseni' ap.

↳ Bydli' snad v tomto domě vař forlad? >

BL¹ XVI, ² XXII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

poklona
[p-u sElidati]
spr. p-u dmiti

BR 23, 24, BNR 185

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pokojná // fotožena

Stubenmädchen

"nejřadnějši" g asi Gb fotožena"

BR² 95, BNR 15-16

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

počítavati v + subst. děj

fortbahren

< Počítával ve čtení, sfp. Cestl dále >

< ————— ve vyptávání se, sfp. Vyptával se dále

|| Neustával se vyptávati >

BR 144, 295, BNR 192

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

porod dětí

<Zač dělá' fošně, sje. prospěva' >

BR^o 11, 223, BNR 182

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

počíta x trest

<Plati se 22l. trestu, sji. fočuty >

<Zafonida' se fočl trestem, sji. fočl fočuton >

BR 744, 295

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

folospánek Halbschaf

sp. četnoty

BNR 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

polotma

Halbdunst

Sfr. Sero, früher
BR 744, 295, BNR 17.

früher navrh. vod. v ČCM 68 1894 163

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

formě

Verhältnis

„ma' své místo v národově vědeckém“
užívá se ho zčásti na úkor stručnosti a jasnosti
žije s žým v důvěrném poměru, sž. důvěrně s žým obecně
Přes škol není v žádném poměru s počtem obyvatelstva,
sž. Město váží se s počtem //
navy kroužě // městaci' obyvatelstva

BR 144, 295, BNR 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

foučr

v foučru & cěnu

[Hosba v foučru & křivani jst hora nefatna', sp.
foti křivani >

BR 144, 295, BNR 205
[Čertův vrch v foučru & Rípu jst nefatný, sp. foti Rípu >
im Verhálouis zu
BR 59, 2126, BNR 80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

poznámky o čes.
<zovratnosti při ušlechťování sládků> 57.

BNR 98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pomněti cihy
< slova měho >
pronisa' abuz.

// nac
< na me' slovo >

BR 144, 296, BNR 51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fomoci' cicho

< hledat toho fomoci' lucerny, spr. s lucernou >

< Kolo se oba'ci' fomoci' vody, spr. vodou >

fomoci' mit Hilfe, vermittelst "obročej předklad"
"zbrusu nova" předložila stala se v našem slohu novicou. Znova
epidemiou
vykládá proti' iusti.

BR 144, 296, BNR 81-82

< Kolo se oba'ci' fomoci' vody, spr. vodou > |

< Pořádek udržují foli' c'ok' p-i' karabáč, spr. karabáčem >

< P-i' čluní a sami' nastoupili zpačiční cestu, spr. na čluních
a saučích >

< chytati brady p-i' lepu, spr. na lepu >

< vylézati na pavlačičku p-i' fraprostého žebříku, spr. fo žebříku >

< čísti francouzsky p-i' slovníka, spr. se slovníkem

proti němu vermittelst protestuje i Wastmann, s. 378

BNR 82

ponořeni G^{ti} v

<divání, v uypřeludáči>

// pořizem versanden
vertriebt

sfs. zadivati se, zamysleti se, G^{ti} zabrán v uypřeludáči

BR 145, 296, BNR 211

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

poprasē

jiřvodnē se tak pīkládalo slovo krah,
nyjī ma' znamenati 'čE, foflach, hlud'

↳ Kolonádě v l'azn'ich uvarianozgih stohl se uimulou
sobotu raku uemaly' p., lefe foflach // shou >

↳ ka to popula' na levici ohromny' p., lefe hlud //
krimof >

BNR 222-3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

porada
p-u držeti, spr. míti // čičti

BR¹ 14, 229, BNR 183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

post mortaliu' / franění >
č. fosuritu'

BNR 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

posylovati cicho

< Posytlci mu zluči miste fobruu >

BR¹ 50, 2106

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fosledni' [odkaz.]

Sp. tento

chybně a zřetelně dle mým

↳ Marie a Jan zemřeli, fosledni' smrti nářikou, ~~Sp. tento~~ Jan

BR¹ 50, 2 106,
BNR 36

↳ Při volbách ušlechti zvolen šel mezi jinými také jist' podnětel.
Při volbě tohoto fosledního šel podnět protest,

Sp. proti jeho volbě

↳ BNR 36

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

poslední uvedení ve výk. zápis.

chyb. a zbyteč.

< Počet sebestřednů rozmnožil se v uplynulém roce v Radouši
i v kúmedu. Ba v ní si poslední uvedení naprosto bylo
nepříce sebestřednů

BNR 36

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

foslovčati co, spr. čeho

< Dlužno foslovčati zařou, spr. zařoua >

BR⁷ 50, 2106

< Poslechni me' rady > BNR 51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

posu'danka

pošle labelička wedl do čestiny Bartos

CCM 48 224 440

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

postoufiti celho

< Postoufil jim foloye sucho >

BR¹ 50, 2106, BNR 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fortradajici' cils

zlyticne'

< prazdne' slovo vecneho vyznamu p., sfi-bez vecneho vyznamu >

BRN 59, 2126, BNR 80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

postrádati

entbehen

p. toho, spr. foliárovati

p. dobrého vychování, spr. nemíti dobrého vychování

// nedostatí se souu — u

feněz, ^{spí}lyti bez feněz

BR 50, 2107, BNR 192

neposbídati zajímavosti, spr. nelíti bez zajímavosti

< žádná armáda nedovede p. vyvědačů, spr. neobejde se bez
vyvědačů >

< pověst... foškada' foškada', spr. není pravdiva >

STRAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

"potímny' žvást!"

BNR 192

fostranni' Sapsa

sp. bočmi' S.
znamensals S to

Seiten tasche

'fajua' Sapsa'

BR ~~107~~ 2107, BNR 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pošívati

sf. smouti, fosouvati Vod.

BR²107, BNR 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fosilních sbír ...
sp. fosilních

BNR 192

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

potahováti bezieheu

p. zboží' oddud, sp. brati'podebirati

BR⁷ 50, 2107, BNR 192

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

potěšené listi nad cílem

(nad hřbitovem)

spis - cílem // z cíles

BR² 124, BNR 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fošerba

dělati p-u z ceho

[vedělejte z toho záduan fošerba]

= machen Sie keinen Gebrauch davon

BR 1 X, 2 XIX

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

potřebovat co, spr. čeho

< Než tento kusík uzdu f. bude kom., spr. uzdy >

BR¹ V, 2X

p. svědly, spr. svědli
p. trněly za leš, spr. trněl

BR¹ 50, ² 107

Lišáké lidi' potřebují > chb. aruz.

BNR 57
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fohřebovati + inf.

< Pohřeboval jsem uau jcu urřuouti, spi. Jcu jcu uau urřuouti >
< Pohřebuji uau toho jcu jcu urřuouti, Eyuouti,
spi. uau toho jcu jcu urřuouti, Eyuouti,
Trěba uau jcu jcu urřuouti >

BR 50, 2707

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prout' 'fir šopka na fir c silnice na odvádění vody'
Wasserschlag // mor. prouček

BR 1 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

paupstevní
pustiti

ces. slov. spojení

BNR 777

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řevab 'řevabem', vnađa
<řevab & trichu>

X řevab 'řevab', silny' a sfolu řevabem, dojek řevabem'

BNR 15T-6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fovinen číta

↳ krabica témi sledami fovina není >

BR 150, ² 107, BNR 65

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

forolati 2015²
<copyla služebni 2015 >

BNR 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fovrstáin'

lépe oelboj'

BR¹ 50, 2/107

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fontšiti kolu²

[sluhy spravodliveho]

BNR 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podržeti se zde // jazyk⁴

< V Římě se podržel dva roky, sfi. pohl >

BR 150, 2107, BNR 192

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fozústávati v cemu

v nem. orig. : existiert nur in Flaschen

< Zacherlin fozústáva jen v Láhvách, sfi. prodava' se >

BR 114, 230, BNR 162

bestehen

< Jeho zásluha fozústáva i tom, sfi. záleži' //
jest v tom >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 50, 2108, BNR 192

forista'vati z cila bestem

[zjadruje foudr' vztaeh identity]

<Oblek jiba foristabral z bilych gati, sfi. Obledem jiba

~~by~~ bily' gate >
you

BR 59, 2108, BNR 192

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pozůstatky z cihl bestehen

< Naštroj pozůstatka' ze dvou částí, sfr. skládá se //
jest složen >

< byt pozůstavající z pěti fodorů, komory a sklepu, sfr. byt
o pěti fodorů s komorou a sklepem >

< škola pozůstavající z pěti tříd, sfr. o pěti třídách //
pět tříd >

BR 50, 2108, BNR 992

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM